

Antonín Dvořák a Příbramsko

Konec sedmdesátých let 19. století znamenal pro Antonína Dvořáka zahájení vysoce šťastného období – a to jak v osobním životě (narození šesti dětí, které se všechny dožily dospělého věku), tak v uměleckém, kde jeho umění dosáhlo světového věhlasu. Tato doba s sebou přinesla také nalezení místa, které ve svých dopisech vždy označoval jako místa, kde se cítil velice šťastným: Vysoké u Příbrami. Hrabě JUDr. Václav Kounic koupil v roce 1873 vysoké panství a nechal zde vybudovat zámek (nynější Památník Antonína Dvořáka), který věnoval jako svatební dar Josefině Čermákové. Jejich svatba se odehrála v kostelíku v TřebSKU (tehdy StřebSKU) a zúčastnil se jí i Antonín Dvořák s rodinou. Okolí zámku mu učarovalo a začal s rodinou jezdit nejprve na návštěvy na zámek, později využil nabídky švagra na využití správcovské budovy (Dvorku) na letní pobyty s rodinou.

V roce 1884, díky velkému úspěchu v Anglii, odkoupil od švagra pozemek se špýcharem, který nechal přebudovat pro potřeby své rozrůstající se rodiny. Tam až do své smrti (s výjimkou let strávených v USA), trávil letní měsíce při sadaření, zahradničení, chovu milovaných holubů a samozřejmě komponování.

Antonín Dvořák s rodinou na Vysoké

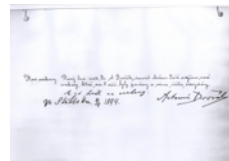
Dvořákoví

Antonín Dvořák s holuby na Vysoké, nedatováno

Kniha oddaných.			
Ženich a nevěsta		svědek	
1877 1. 10. 1877 2. 10. 1877	3. 10. 1877 4. 10. 1877 5. 10. 1877	6. 10. 1877 7. 10. 1877 8. 10. 1877	9. 10. 1877 10. 10. 1877 11. 10. 1877

Svědectví na svatbě Kounicových (podpis AD jako svědka), 1877

Dar varhan kostelu v Třebsku, 1894

Dobříš

Přímé spojení Antonína Dvořáka s Dobříší popsáno není, ale víme, že v rámci svých cest rád objevoval krásná, inspirativní místa. A my s nadšením necháváme zaznít jeho nádherná díla v prostorách na výsost reprezentativních – Zrcadlovém sále Zámku Dobříš.

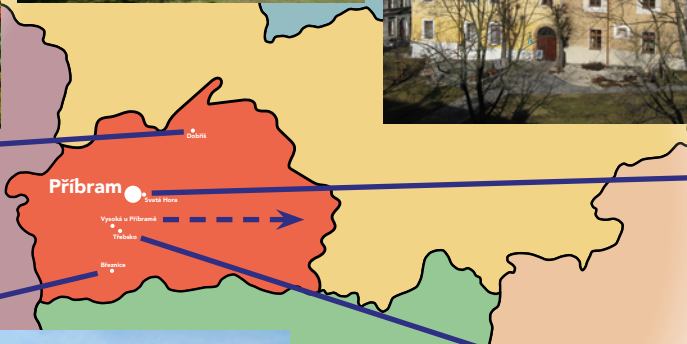
Břežnice

Stejně jako v případě Dobříše, ani u Břežnice nevíme, zda na svých cestách Antonín Dvořák navštívil toto město – zámeký sál či kaple však již po řadu let patří ke koncertním místům festivalu. A jsme rádi, že v letošním roce můžeme návštěvníkům nabídnout dvě nová místa – Reprezentační sál Břežnické radnice a prostory Galerie Ludvíka Kuby v bývalé jezuitské koleji.

Třebosko

V Třeboském (tehdy Střeboském) kostelíku Nanebevzetí Panny Marie se v roce 1877 konala svatba Josefíny Čermákové a hraběte Václava Kounice, na kterou byla přizvána rovněž sestra nevěsty s manželem, tedy na a Antonín Dvořákovi. Po přebudování špýcharu na vilu (později pojmenovanou Rusalka), Antonín Dvořák ze svého okna viděl právě na Třeboský kostelík. Jeho denní režim na Vysoké měl poměrně pravidelný rytmus, který sestával z brzkého vstávání (kolem čtvrté či páté hodiny) a procházky v přírodě, přičemž velmi často během ní zašel právě do Třeboska, kde se zúčastnil ranní bohoslužby. Hrál při ní také na varhany, nejčastěji prý své oblíbené mariánské písně (jeho nejoblíbenější prý byla „Tisíkrát pozdravujeme Tebe“). Roku 1894 věnoval kostelu nové varhany (k jejich vysvěcení došlo v den Dvořákových třiapadesátých narozenin – 8. 9. 1894), což dokumentuje zápis v místní pamětní knize. Nástroj se do dnešních dnů nedochoval, byl zničen při požáru v roce 1953.

Příbram

Jednou ze zálib Antonína Dvořáka byly procházky, cílem pak dílem železnice, dílem příroda. Často tak jeho kroky vedly do Příbrami, kde po cestě krásnou přírodou našel své oblíbené lokomotivy a poseděl s přáteli např. v hospodě u Modrého hrozu (dnes přebudované na pobočku ČSOB). Zásadní pro Antonína Dvořáka byla rovněž upřímná náboženská víra, která se v mnoha podobách odráží v jeho díle – a není tedy divu, že mezi cíle jeho cest patřily svatostánky, v čele s impozantní Svatou Horou.

Vysoká a Rusalka

Syn Antonína Dvořáka Otakar v knize „Můj otec Antonín Dvořák“ napsal:

„Jakmile se tatínek poprvé ocitl na Vysoké, okamžitě si zdejší kraj oblíbil. Jako velký milovník přírody se seznámil brzy s celým okolím a nacházel v něm nevyčerpatelný zdroj hudebních inspirací. Rád přijal Kounicovu nabídku k letním pobytům ve Dvorku. V letech 1879 až 1884 byl každoročním hostem u svého švagra a pobýval zde s celou rodinou od jara až do podzimu. Ale s přibývajícími léty se naše rodina rozrůstala. V roce 1878 se narodila Otilka, o dva roky později Aninka, Mařenka spatřila světlo světa v roce 1881 a v roce 1883 bratr Toník. V malém domku ve Dvorku bylo stále těsněji. Řešení našel opět štědrý a laskavý „rudý hrabě“. Na druhém konci vesnice byl opuštěný špýchar obehnaný ze tří stran silnou kamennou zdí, a stála zde i dlouhodobě neobývaná budova bývalého správce ovčína, proto byl celý objekt nazýván Ovčín. Tatínkova finanční situace se začátkem osmdesátých let natolik zlepšovala (zejména díky honorářům od Simrocka), že si mohl dovolit objekt od Kounice v létě roku 1884 odkoupit za 2000 zlatých a ještě mu zbylo dost na rozsáhlé rekonstrukce, se kterými začal ještě v témže roce. V první řadě nechal upravit interiér budovy natolik, aby v něm již napřesrok mohl trávit svůj letní pobyt s celou rozrůstající se rodinou. Práce probíhaly po celý rok a tatínek sám sháněl písek i jiný stavební materiál, s příchodem jara aspoň „na dálku“ zahájil rekultivaci rozsáhlé zahrady.“

Sám Antonín Dvořák toto prostředí označoval jako zdroj své inspirace – a je pravdou, že právě na Vysoké zkomponoval, začal nebo dokončil přes třicet nových děl. Mnoho skladeb z dřívější doby zde upravil nebo přepracoval. Zmíňme tak opery Dimitrij, Jakobín, Čerta a Káču, Rusalku a Armidu, oratorium Svatá Ludmila, kantátu Svatební košile, Requiem, symfonii č. 7 d moll a č. 8 G dur, druhou řadu Slovanských tanců, přehledy Domov můj, V přírodě a Karneval, Humoresku, symfonické básně Vodníka, Poledníci, Zlatý kolovrat, Holoubka, Píseň bohatýrskou...

Svou stopu ale zanechal Antonín Dvořák nejen na Vysoké – rád se setkával s lidmi, a to bez rozdílu vzdělání či povolání. Hrál na varhany ve třebuském a bohatinském kostele (Třebuskému kostelu dokonce nové varhany věnoval), chodil posedět do hospody U Fenců na Vysoké nebo do Modrého hroznu v Příbrami.

Víla, kterou miloval, byla po jeho smrti pojmenována po jednom z jeho nejproslulejších děl: Rusalka.

Antonín Dvořák a vnuk Antonín Dvořák III. před vilou Rusalka, zhruba se 120 až 130 lety odstupu.

